

Oponentský posudek diplomové práce

Bc. Nikola Flaková, Dějiny cechovních řemesel v Krupce, Praha 2015, 161 stran (99 text+přílohy)

Diplomová práce Bc. N. Flakové se zaměřuje na zajímavou oblast hospodářských dějin, jejíž výzkum má v českém historickém bádání dlouhou tradici již od průkopnických prací Z. Wintera. Cechovní problematika bývá obvykle sledována na příkladech jednotlivých řemeslnických sdružení nebo lokalit, což je i případ této práce, zatímco shrnujících přehledů umožňujících obecnější závěry je podstatně méně. Dosavadní literatura k dějinám cechů v Krupce není příliš bohatá, proto lze volbu tématu předložené diplomové práce přivítat jako pokus o vyplnění mezery v historii zajímavého hornického města.

Práce je strukturována do pěti logicky zvolených celků, které odpovídají výzkumnému záměru autorky. Stručný úvod obecně nastiňuje problematiku cechovních řemesel, následuje přehled pramenů a literatury a obsáhlejší kapitola věnovaná správnímu vývoji města Krupky. Cílem práce je podle autorky podat systematický přehled bohatého archivního materiálu krupské provenience, jeho interpretace a shrnutí získaných poznatků, to vše na pozadí správního vývoje lokality. Autorka využila množství archivních fondů regionální povahy, které jsou uloženy ve Státním okresním archivu v Teplicích ve sdruženém fondu Cechy Krupka, a také fond Archiv města Krupky. Kromě toho vytěžila také informace z fondů centrálního charakteru uložených v Národním archivu v Praze: Česká dvorská kancelář, České gubernium, sbírky patentů a cirkulářů a další. Pramenná základna je tedy pro zvolené téma dostatečná. Přehled literatury přináší základní monografie české provenience počínaje Z. Winterem a zahrnuje také regionální literaturu ke Krupce. Pouze zmíněny jsou některé cizojazyčné práce, které autorka při psaní nevyužila a ani je neuvádí v závěrečném soupisu literatury. Kapitola týkající se správního vývoje Krupky podává dostatečný nástin problematiky od středověkých počátků až do konce 20. století.

Hlavní těžiště práce spočívá v rozsáhlé čtvrté kapitole, která je rozvržena do menších oddílů věnovaných rozboru cechovních artikulů a představení jednotlivých řemesel podle tradičního dělení na kovozpracující, kožedělná, textilní, oděvní a obuvnická a potravinářská. Cechovní artikule pocházejí z širokého rozmezí let 1480-1807, bohužel nikoli ve všech případech jsou zachovány také vlastní písemnosti vzniklé z činnosti řemeslnických sdružení. Analýza množství artikulů přinesla zajímavé poznatky ohledně formálního fungování cechů ohledně vstupu, získávání mistrovských práv a cechovních poplatků. Podkapitoly věnované jednotlivým řemeslným oborům jsou obdobně strukturovány podle následujícího schématu:

po charakteristice dochovaných archivních pramenů následuje srovnání výše cechovních poplatků na základě normativních i z praxe vzniklých dokumentů, analýza počtu řemeslníků a jejich geografického původu a dostupné informace o daných řemeslech z dalších pramenů mimocechovní provenience. Autorka se na závěr každé podkapitoly pokouší o souhrnné zhodnocení příslušné problematiky a umožňuje tak čtenáři získat základní komparativní přehled. Jeho prohloubení je cílem poslední podkapitoly tohoto oddílu. Autorka zjistila, že zatímco výše poplatků za přijetí do cechu se ve všech sledovaných řemeslech příliš nelišila, poplatky za udělení mistrovského práva byly velmi různorodé a kolísaly v rozmezí 12-21 zlatých. Sledování původu učedníků a mistrů vybraných řemesel přineslo očekávatelný závěr, že největší část jich pocházela přímo z Krupky a nejbližšího okolí.

Rozsáhlé přílohy (cca 60 stran) vkusnou formou prezentují ukázky zpracovávaného písemného materiálu cechovní provenience a především zpřístupňují dalšímu bádání velký soubor jmen učedníků a mistrů krupských cechů. Jsou dokladem autorčiny péle i zvládnutí paleograficky náročného materiálu.

Závěrečná shrnutí u jednotlivých kapitol jsou velmi stručná a nezabývají se hlubší interpretací množství obtížně shromážděných dat. Totéž platí pro krátké závěrečné shrnutí, které zdaleka nevyčerpalo výpovědní hodnotu zpracovaných pramenů. Stranou zůstala komparace s obdobnými lokalitami a zasazení poměrů v Krupce do širšího kontextu v rámci Krušnohoří. Je to velká škoda, neboť v ostatních ohledech je předložená práce kvalitní a lze doporučit její zveřejnění například formou kratší časopisecké studie.

Práce je metodicky a formálně dobře zvládnutá, po stylistické stránce lze ocenit její velmi dobrou úroveň jen s občasnými překlepy, ovšem rušivě působí zbytečné chyby (shoda podmětu s přísudkem na str. 24 nebo chybné skloňování slova artikul na str. 25).

Doporučuji diplomovou práci N. Flakové k obhajobě s hodnocením chvalitebně.

Louny 1. 6. 2015

PhDr. Jan Mareš, Ph.D.